

11

ผลิตภัณฑ์ระงับเหงื่อและขจัดกลิ่นตัว

-กลิ่นตัว หรือที่เรียกกันง่ายๆว่า กลิ่นเต่า เมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะเหม็นฉุน อาจเกี่ยวข้องกับพันธุกรรม

กลิ่นกายเป็นกลิ่นประจำตัวของแต่ละบุคคลเช่นเดียวกับเสียงหรือลายมือ กลิ่นกายเกิดจากสารหลังจากต่อมใต้ผิวหนังเป็นกลิ่นหอมอ่อนๆ ชวนดม และดึงดูดต่อเพศตรงข้าม แต่การที่คนเรามีกลิ่นตัวนั้นมักเกิดจากผิวหนังบริเวณอับชื้น เช่น รักแร้ ซอกขา ซอกนิ้วเท้า บริเวณเหล่านี้ โอกาสที่สิ่งขับถ่ายจากผิวหนัง เช่น เหงื่อ สารหลังจากต่อมกลิ่น ระบายแห้งออกไปได้ยาก จึงเกิดการหมักหมมและเป็นอาหารที่ดีของเชื้อจุลินทรีย์ย่อยกลายเป็นสารกลิ่นฉุนระเหยออกมา ถ้าการหมักหมมมีมากก็จะเกิดกลิ่นรุนแรงฉุนฉิว อันเป็นที่รังเกียจของสังคม เครื่องสำอางประเภทนี้มักมีส่วนผสมของสารระงับเหงื่อและสารขจัดกลิ่น ซึ่งมีอำนาจฆ่าเชื้อจุลินทรีย์อันเป็นสาเหตุของการเกิดกลิ่น

การเกิดกลิ่นตัวมีองค์ประกอบอย่างน้อย 2 อย่างคือ มีการขับเหงื่อออกมา และ เชื้อจุลินทรีย์ที่อาศัยบนผิวหนังทำให้เกิดการบูดเน่าของเหงื่อตามมาจึงเกิดกลิ่นขึ้น

-สาเหตุที่ช่วยส่งเสริมการเกิดกลิ่นตัวให้มากขึ้น

1. เชื้อชาติ

พวกยุโรป นิโกร และอินเดีย มีกลิ่นตัวแรงกว่าคนผิวเหลือง นอกจากนี้องค์ประกอบของเหงื่อในแต่ละคนต่างกันไป เช่น มีสารที่เป็นแหล่งสาเหตุของกลิ่นมากก็อาจทำให้มีกลิ่นตัวได้ง่าย

2. การรักษาอนามัยส่วนบุคคล

พวกที่อาศัยในเขตหนาว โอกาสที่จะอาบน้ำชำระล้างร่างกายมีน้อย หรือ พวกนักกีฬาที่ไม่ชอบอาบน้ำ เหงื่อที่ออกมาเกิดการหมักหมมมากจึงมีกลิ่นตัวแรง

3. อาหารที่รับประทาน

อาหารบางประเภท เช่น เครื่องเทศ หัวหอม

กระเทียม ไขมัน เนย มีกรดไขมันสูง เมื่อรับประทาน

เข้าไปจะปนออกมากับเหงื่อทำให้เกิดกลิ่นตัว

4. ภาวะร่างกายและจิตใจ

โรคบางชนิดทำให้เกิดสารมีกลิ่นปนมากับ

เหงื่อเพิ่มขึ้นหรืออารมณ์เครียดทำให้มีการขับเหงื่อ

เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดกลิ่นตัวได้ง่าย

เหงื่อ ขับออกมาจากต่อมเหงื่อใต้ผิวหนังเพื่อลดอุณหภูมิให้ร่างกาย เหงื่อที่ขับออกมาใหม่ๆ จะไม่มีกลิ่น เป็นของเหลวใส มีฤทธิ์เป็นกรด เหงื่อมีแร่ธาตุต่างๆ เช่น โพแทสเซียม แมกนีเซียม เหล็ก ทองแดง แคลเซียม แมงกานีส คาร์บอนेट ฟอสเฟต ซัลไฟท์ ไอโอดีน โบรไมด์ ฟลูออไรด์ กรดซัคซินิค กรดกลูตาริก กรดอะมิโนหลายตัว กลุ่มวิตามินบี และเอนไซม์บางชนิดในปริมาณเล็กน้อย

สารหลังจากต่อมกลิ่นมีลักษณะขุ่นขาว มีส่วนประกอบของไขมันและองค์ประกอบจากเซลล์ ซึ่งมีไนโตรเจนและกรดไขมันในปริมาณที่สูง เมื่อสัมผัสกับเชื้อจุลินทรีย์จะถูกย่อยกลายเป็นสารเอมีน และแอมโมเนีย ซึ่งมีกลิ่นฉุน

ดังนั้นการเกิดกลิ่นตัวที่เหม็นฉุนซึ่งมักเกิดบริเวณรักแร้ เกิดจากสารหลังจากต่อมกลิ่นและเหงื่อปนกัน และถูกเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายกลายเป็นสารมีกลิ่นดังกล่าว โดยอาศัยองค์ประกอบอื่นร่วม เช่น ความชื้นภายใต้แขนที่อุ่นของรักแร้ ขนซึ่งช่วยหมักหมมและกักกันกลิ่น และไขมันที่ขับออกจากต่อมไขมัน โดยเฉพาะองค์ประกอบที่เป็นกรดไขมันที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูงช่วยส่งเสริมการเกิดกลิ่นมากยิ่งขึ้น สรุปได้ว่า ต้นเหตุใหญ่ของกลิ่นเหงื่อมาจากเชื้อจุลินทรีย์

-การขจัดกลิ่นตัว

การขจัดหรือป้องกันการเกิดกลิ่นตัวจึงเป็นสิ่งไม่ยาก มีผู้เสนอวิธีลดหรือป้องกันการเกิดกลิ่นตัวไว้ 5 วิธี ดังนี้

1. ทายาระงับการหลังเหงื่อ

วิธีนี้จะปลอดภัยกว่าการให้โดยรับประทาน ซึ่งมีผลข้างเคียงจากยามาก

2. กั้นเหงื่อมิให้ออกมาที่ผิวหนัง

วิธีนี้ค่อนข้างอันตรายเพราะจะทำให้ท่อเหงื่อบวมและอักเสบได้ พบว่าสารระงับเหงื่อออกฤทธิ์โดยเมื่อท่อเหงื่อบวม ต่อมเหงื่อจะหยุดทำงานไปเอง จึงเป็นการระงับเหงื่อได้ทางอ้อม อย่างไรก็ตาม คนส่วนใหญ่ที่ใช้ก็ไม่พบอาการข้างเคียงเกิดขึ้นให้เห็น จึงยังคงใช้กันอยู่ เช่น สารพวกแอสตริงเจนท์ทั้งหลายที่มีฤทธิ์ระงับรูขุมขน และรูท่อเหงื่อ

3. ขจัดเหงื่อที่ขับออกมาที่ผิวโดยเร็ว

วิธีนี้ก็คือการอาบน้ำชำระร่างกาย

4. ใช้สารฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ทั้งหลายที่ทำให้เกิดกลิ่นตัว

วิธีนี้ก็หมายถึงการออกฤทธิ์ของสารขจัดกลิ่น (deodorant) นั้นเอง

5. การทำลายสารที่เป็นสาเหตุของกลิ่นเหม็นฉุนทั้งหลายโดยเร็ว

วิธีนี้ได้หลายทาง เช่น การใช้สารดูดซับเหงื่อและกลิ่น การใช้สารที่เปลี่ยนพวกเอมีนและแอมโมเนียเป็นสารอื่นที่ไม่มีกลิ่น นอกจากนี้ยังมีผู้ใช้สารกลิ่นหอมในการกลบกลิ่นเหม็นฉุนที่เกิดขึ้น เช่น การใช้น้ำหอม แต่วิธีนี้ไม่แนะนำให้ใช้ เพราะไม่ได้ขจัดสาเหตุของกลิ่นตัว

สารระงับเหงื่อและการขจัดกลิ่นตัว

สารเหล่านี้ ได้แก่

1. เกลืออะลูมิเนียม

ออกฤทธิ์โดยจะตกตะกอนโปรตีนในผิวหนังที่บริเวณท่อเหงื่อ ทำให้กันเหงื่อมิให้ออกมาที่ผิวหนัง พบว่ารูท่อเหงื่อมีประจุลบ เกลืออะลูมิเนียมมีประจุบวก ทำให้เกิดการจับกันและปิดกั้นทางออกของเหงื่อ

เกลืออะลูมิเนียมนอกจากจะระงับเหงื่อยังขจัดกลิ่นได้ เพราะความเป็นกรดของมันสามารถจับกับแอมโมเนียและเอมีนให้กลายเป็นสารที่ระเหยไม่ได้ จึงไม่มีกลิ่นเกิดขึ้นและความเป็นกรดของเกลืออะลูมิเนียมมีฤทธิ์ฆ่าเชื้อจุลินทรีย์บางชนิดได้ด้วย เกลืออะลูมิเนียมชนิดคลอไฮดรอกไซด์มีฤทธิ์ระงับเหงื่อดีกว่าชนิดคลอไรด์ถึง 5 เท่า

ผลิตภัณฑ์ที่ใช้นิยมใช้ในรูปของสเปรย์ ซึ่งสะดวกแต่ไม่ปลอดภัยในการสูดดม ส่วนในรูปของผงแป้งนิยมใช้มากกว่าเพราะออกฤทธิ์ได้ยาวกว่า

2. เกลือเซอร์โคเนียม

ในผลิตภัณฑ์ลูกกลิ้งโรลอน

3. เกลือของแลนทานัม ซีเรียม

เกลือของแลนทานัม ซีเรียม ระบุไว้ว่าได้ผลดีกว่าเกลืออะลูมิเนียมและเซอร์โคเนียม แต่ราคาแพงและหายาก

4. สารลดแรงตึงผิวประจุบวก (cationic surfactants)

ใช้ขจัดกลิ่นได้เพราะมีฤทธิ์ฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ และมีฤทธิ์ระงับเหงื่อได้โดยการจับกับประจุลบบนผิวบริเวณรูท่อนเหงื่อ

5. สารฆ่าจุลินทรีย์

เช่น คลอเฮกซาดีน ไตรโคลซาน นิโอมัยซิน แบซิเตรซิน

6. สารดูดซับกลิ่น

เช่น โซเดียมไบคาร์บอเนต เกลือโลหะของกรดริซิโนเลอิก คลอโรฟิลล์ เรซินสามารถดูดซับกลิ่นโดยเปลี่ยนไปเป็นเกลือคงตัวที่ไม่มีกลิ่น หรืออาจใช้สารยับยั้งเอนไซม์เพื่อยับยั้งการสลายของโปรตีนในเหงื่อเพื่อช่วยเสริมประสิทธิภาพ

ปัจจุบันมีการใช้สารโบท็อก (Botulinum Toxin A) มาฉีดที่บริเวณรักแร้เพื่อลดการหลั่งเหงื่อ ซึ่งได้ผลค่อนข้างดี แต่ต้องมาฉีดทุก 6-8 เดือน

ผลิตภัณฑ์ระงับเหงื่อและขจัดกลิ่นตัวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความระคายเคืองต่อผิวหนัง และอันตรายของสารเหล่านี้ต่อเสื้อผ้าอารมณ์ด้วย ถ้าผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มีผลต่อการทำลายเสื้อผ้าที่สวมใส่ แม้จะขจัดกลิ่นตัวได้ดีความนิยมก็จะลดลง

ผลิตภัณฑ์ระงับเหงื่อและขจัดกลิ่นตัวสามารถผลิตได้หลายรูปแบบ เช่น ครีม โลชั่น ลูกกลิ้ง แท่ง สเปรย์ ผง และน้ำยาใส่ รูปแบบของผงจะมีประสิทธิภาพน้อยที่สุดเพราะไม่ค่อยติดผิว นิยมใช้โรยเท่านั้นมากกว่าใช้กับรักแร้

สรุปได้ว่า การดูแลตัวเอง อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายให้สดชื่นจะเป็นการช่วยลดการสะสมของเหงื่อ ถ้ามีกลิ่นตัวก็ให้หายาระงับกลิ่น และยาป้องกันการระเหยของเหงื่อทา ซึ่งมีขายตามท้องตลาด ถ้ายังมีกลิ่น อย่าลืมมาพบแพทย์ผิวหนัง หรือถ้าททายาแล้วมีอาการคันหรือแพ้ก็มาพบแพทย์ เพื่อแพทย์จะได้หาสาเหตุที่ถูกต้อง ถ้าท่านปฏิบัติตามที่กล่าวรับรองว่าท่านจะได้มีกลิ่นกายที่หอมกรุ่นสดชื่นตลอดไปครับ